

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ЦЕНА ЗА СРЕДНУ:

НА ГОДИНУ 24 ДИН., НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИН., НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИН.
ЗА ОСТАЛЕ ВЕШЕ НА БАНКАНСКОМ КОНТОТУ.
НА ГОДИНУ 30 ФРАКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
ЗА АУСТРО-УГАРСКУ:
НА ГОДИНУ 15 ФР. У БАНК., НА ПО ГОД. 8 Ф. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.
ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ДРЖАВЕ:
НА ГОДИНУ 35 ФРАК., НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ

УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТОМ, И НЕДЕЉОМ
НА ЦЕЛОМ ТАБАКУ

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЉИ Г. ТОМЕ АНДРЕЈЕВИЋА
ОБЛИЦАНИ ВЕНАЦ.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:

ПРВИ ПУТ 12 ДИН. ПАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 6 ФР.
ЗА ПРИНОСЛАНО 50 ПАРА ДИН. ОД РЕДА.

Рукописи шаљу се уредништву, а претплата администрацији
„СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.

УГРОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

Управа „Дружине за потпомагање Српске Књижевности“ на основу члана 23. својих правила решила је: да главни годишњи скуп ове дружине буде у Београду седамнаестог Октобра ове године у 10. часова пре подне.

Објављујући ово, Управа позива чланове Дружине да изволе доћи на овај скуп; а Подружине да на скуп пошљу своје изасланике.

На овом скупу вршиће се ови послови:

1. Читаће се извештај о раду и новчаном стању Дружине;
 2. Бираће се чланови за нову Управу;
 3. Решаваће се о предлозима појединих чланова.
- у Београду
18. Септембра 1882 г.

УПРАВА

Дружине за потпомагање
Српске Књижевности

Званична исправка

„Српска Независност“ у 131 броју од 12 ов. месеца у свом уводном чланку вели између осталог и ово: Да је Србија само дванајест милиона у готову примла, а за њих има педесет година да плаћа интерес и одплату на тридесет милиона. Овим је „Српска Независност“ преставила ствар у стању које не постоји, јер у самој ствари држава српска за примљених дванајест милиона у злату, предала је Генералној Унији 146.656 лутријских обавезница, које представљају номиналну вредност од 14.668.600 динара, а не 30 милиона, З.М 2441. Из Управе Српског Народног зајма 15. Септем. 1882 г.

БЕОГРАД 15. септембра

Суд ужички решио је на жалбу притвореног Алексе Ђ. Поповића, да се он пусти из притвора, јер није било довољног повода да се стави у притвор.

Тако се јавља из Ужица. Ми не знамо, који нас је глас више изневадио, да ли онај о притвору по комисији, или овај о пуштању из

притвора по решењу суда. Свакојак мора и овај други случај узбунити јавно мњење и бригу народа за безбедност државног имања, као што је узбунио и први, само у противном правцу.

И ако се случај са „трговцем ужичким“, као што га сад његово приспо „Видело“ зове, тиче, те још како, и државе, и владе, и владине странке, на, на послетку, и сваког српског цена, ипак влада није нашла за вредно, да тај догађај званично саопшти радозналом свету. Казаће се, можда, да се ствар тек отпочела, да је тек истражна комисија испитала ствар, на сад судови долазе на ред, а влада неће да смета никако, па ни изјавама ни објавама, послуду судову.

Немили случај с „ужичким трговцем“ тако је општег значаја и народ има толико права да распитује шта се у тој ствари ради, да би влада била дужна, а било би и у њеном интересу, да сваки корак власти, било суда, било истражног одбора, изнесе на јавност.

Но није довољно да објављује само оно што је учињено, него је у толико боље по умирење јавне бриге и по саму владу, што се више разлога том приликом изнесе, за што је ово ил' оно учињено. Таке објаве, таки „булетини“ не могу никако сметати развитку истраге, на против могу само користити прибирању сведока и одржавати јавну контролу против сваког одвраћавања или наговарања сведока; но више свега подхрањивало би се у народу уверење, да влада ни претом неће макнути да спасе једног простог зликовца, и ако је тај зликовац један од њених главних стубова; у народу би се почело веровати, да је влада у стању да, по јеванђељу, ископа себе око из главе, ако је то око саблажњава.

Чим влада чини противно, онда нека се не чуди, што ће доживети и противне последице. Хајде што званично уста владина ћуте о томе као заливена, ал' да нам је бар полувзванично, ипак тако благоглагољиво „Видело“ ијде објаснило, шта је у ствари! Оно се задовољило тим, што се на први глас о жалосном „прикљученију“ заплакало над судбином, која је човека створила себична, лакома и грабљива, на као да је хтело рећи: „Што ћеш, брате, људи смо! Хоће сваки, ја!“ Кад би Србија била исто што и „напредна“ странка, она би се можда и задовољила тим „трогачелним“ оштре човечанским објашњењем и закукала би у глас: „никтоже без греха токмо једин Бог“. Но како је Србија

далеко и, Богу хвала, све даље од отога да се истовети са „напредном странком“, она се не може ни задовољити „виделовим“ сузама, него ће тражити од осталих представника јавнога мњења оно објашњење, што јој га влада ускраћује. Ако то објашњење не испадне повољно по владу, томе ће бити крива сама влада својим ћутањем.

Ми смо одмах на први глас о притвору „ужичкога трговца“ признали да је „влада тим учинила тако наметан акт, за каквим се одавно узалуд обзиремо“. Таман ми у речи бијасмо, кад изненада стиге глас да је суд пустио на слободу ухапшеног трговца. Каже се да је суд нашао, да није било довољног повода притвору. То веде приватне вести; али влада ћути као заливена, њена гласила ни мукает.

Бадава ће се влада изговарати „то је ствар суда, судови су независни.“ Таквом пилатском изговору смејао би се цео цвет — несрпски, а у српских грађана, чије се кесе, чијег се образа та ствар толико тиче, таки би изговор само већма распаљиво и онако и сувише оправдано огорчење. У подобном случају тешко је замислити допста независна судију и у много напреднијим земљама од Србије. Људи би морали бити од камена и од воде, а не од меса и крви, да у оваким случајевима могу судити потпуно независно. А ко зна, колико страсти, љубави и мржње, руководе суђење у приликама политичке природе кад кад и у нашег Апелационог суда, тај ће моћи разумети колико може бити независан тек ужички судија, који можда своје место, своје унапређење има захвалити „ужичком трговцу“!

Свет, који познаје председника комисије, Миту Маринковића, као личног и начелног пријатеља Алексиног, осим тога као човека врло пажљива, обазрива, који „не стаје на труду даску“, тај свет је уверен да тај члан нашег највишег суда није могао пристати на то да се Алекса стави у притвор због преваре с јавним признацима, да није било и сувише довољног повода томе. Зар да се тај свет не зашита сад: од куда да ужичке судије боље разуму закон од члана највишег суда? Од куда да те судије за један дан, у право преко тог боље проуче један случај, него што га је проучио члан највишег суда учећи га скоро месец дана?

Зар не би било сасвим природно, ако свет потражи сасвим друге узроке решењу суда да се Алекса пусти из притвора? Зар не би било

сасвим разумљиво, ако се у народу утврди вера, да Алекса није за то пуштен што није било довољно повода притвору, него за то што је *попретио* да ће издати још ког великог господина и увући га, ако не у исту, ал' бар у подобну неприлику?! Зар није сасвим близу памети ако свет помисли, да су „нови људи“ сву своју кураж потрошили док су пристали на притвор Алексин тако да од јуначког срца није остало ни трага да се одупре Алексиниој претњи?!

По то би се све могло још поднети; то све иде на рачун између „нових људи“ и народа, а тај рачун је тако претоварен, да су „нови људи“ и без Алексине већ презадужени у свога повериоца, у народа, те Алекса може имати само ту заслугу да се отварање стеништа ускори.

Но већа је невоља, већа је бруква којом ћутање владе у тој ствари може обрукати српски образ пред туђим светом. Ево овдашњи дописник немачко-мађарског листа „Угар. Пост“, који своје извештаје прпе непосредно из владиних кругова, јавља своје листу да је Алекса преко Сарајева отпутовао *Брацу Милану у Глајхенберг!*

Ми тој вести не верујемо. Ал' ко ће сад обавестити страни свет? Ко ће сметати да тај свет не верује, да ће српски Краљ примити човека, који стоји под оптужбом због преваре државе, човека на коме је сумња да је оштетио државну касу да себе обогати?! Није ли и сама *нада* „ужичког трговца“ да ће му пут у Глајхенберг помоћи, да ће он покренути достојанство круне да га извлочи из тако дубокога капа, није ли и сама така претпоставка, у очима странага света, најжешћа увреда Краља?!

У тако мучан положај доводи напредњачка влада својим чудним и тајанственим ћутањем и само достојанство српске круне, и сам нежни цвет младога пурпура српског, и, што је главно, образ целе Србије, образ народа српског пред лицем странага света.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

У данашњим тешким приликама по нашу отаџбину, кад се по свету проносе гласови чак и о некој тајној конвенцији између Аустро-Угарске и Србије; кад се под ером Пироанац - Гарашанинове владавине одомаћују у Србији Бонгучићи, Виталиси и њима подобни светски спекуланти; кад су широм отворена врата Србије Хановима, Шлезингерима

и т. д.; и кад акције Лендербанке, тог званичног политичко-новчаног завода Аустро-Угарске, из дана у дан скачу, — вредно је да се нашем свету изнесу пред очи значајне речи, којима је још 1878 год. у аустријској делегацији препоручио аустро-угарски заједнички министар војни аустријској окупацијоној политици. Он је тада у јавној седници од прилике рекао: „Сада смо, дакле, у стању да у свако доба с великом војском ударимо на Ниш и његову околину. С таквог положаја држаћемо у рукама судбину балканског полуострва. С те тачке моћићемо снажно дејствовати за опстанак турске царевине, но, ако устреба, лако ћемо је и упропастити, а што је најглавније, у стању смо да спречимо проширење сваке агресивне државе на балканском полуострву. . . . Морална вредност и тежаште нашег упула на балканском полуострву зависи дакле од тога, хоћемо ли у стању бити да очувамо наш мучно, и великим жртвама задобивен положај у опим покрајинама до саме Дрине?!“

Ове су речи и сувише јасне — бар у погледу крајње цели аустро-угарске источне политике. Аустрија је окупирала Босну и Херцеговину да спречи проширење и онемогући ојачање појединих балканских држава, па, дакле, а можда и у првом реду, и Србије. С таким политичким задатком може ли Аустро-Угарска бити пријатељ Србије, може ли према нама бити бар пријатељски расположена? Ми смо дубоког убеђења да само крајна лакомисленост и очити непатриотизам могу веровати или се заносити пријатељством Аустро-Угарске према Србији, и по томе нека српски свет цени политику данашњих српских државника, политику наслона на Аустро-Угарску, која је још 1878 године, користећи се згодном политичком ситуацијом, јавно смела изјавити да тежи за освојењем балканског полуострва, те је са свим природно и само доследно, што сада тежи за закључењем тајних конвенција са појединим балканским државама, ако би се така наша, да ту своју крајњу цел што боље и сигурније постигне.

ЛИСТАК

БАСНА У ПРОЗИ

ПРЕВОД С РУСКОГ.

(СРПНИСТАК)

— Како то, рече он, не верујете да човек има разум, кад је он измислио топ, пушку, часовник, телескоп, изучава звезде, штампана књиге. . . .

— То, што ви зовете разумом, одговори му змија, ништа друго није до лукавство префињено, ужасно адско лукавство, помоћу кога добијате за себе храну.

Ништа од тога ви нисте измислили. Ви имате циљу две цели: прво да наупуните ваш стомак раном, за коју једино и трчите претичући један другога, потурајући један другог ногу; а друга вам је цел, или лукавство, или злоба, или обмана, пакост, освета, превара и т. д. у којима се непрестано вежба, да би се узвисили над вама сличним бићима. И кад сте, рецимо, приграбили ма и најмањи делић тога светог, тога божанственог разума који целом природом управља, усавршава је и постепено развија, онда речи ти мени честити пустињаче,

ДОПИСИ

Јабуковац, (окр. крајински) 5 Септем.

Код нас овамо чине се велике удурме од стране наша три четири „напредњака“ што их ево износимо на јавност.

Наши су „напредњаци“ имено: Јован Пајкић, поп Никола Илић и посланик за срез брзо-паланачки Милија Тодоровић.

Нашег општинског начелара Николу Ронића, нападају са свих страна као бајага што му нема акт од 20 дуката, и то беше узрок те га јуче одпусти кмет из службе, у којој је био две године, служећи поштено и савесно ову опшину.

Ја питам Милију Тодоровића зашто он не седи с миром у свом селу Штубику, него сплеткари и завађа људе у туђим општинама? Но тебе ће Штубичани да излече од те болести, а боље нећеш и овде проћи. Добро ми знамо куда то циљате ви „напредњаци“ са вашим обећањима као да хоћете да доведете среску кућу овамо у Штубику. Како то може бити, кад је Брза Паланка ту, по којој и срез носи име. Али се и наши сељаци не даду лако обманути, зато боље вам је да се ви с миром оканете наше општине.

Наш ак-напредњак Јован Пајкић узрок је што по његовом захтеву премештају царину чак на сат места, изван села, пошто је био посејан кукуруз и жито, те пустили стоку која је појела, и потрла на 1500—2000 ока кукуруза и жита због чега постоје више тужаба а и парница је поведена код надлежних власти.

Сад имамо да напоменемо и поп Николу који се башкари по селу баш као да он у њему заповеда.

Дозвољава ли се свештеницима да с којекваким жвама које имају своје рођене мужеве живе, у блудним односима, те мужеви пропадају, а поп Никола пошто је тако упропастио кућу и мужа те јадне жене, он ју је напустио, и довео другу бескућницу, од које се цео свет гнуша, и поп Никола, место да другима да примера, он служи варчу на саблазан. Поп Никола је лежао због својих недела два месеца у Београду у затвору али сад се никог не боји, па зато тако и ради.

Наш поп Никола служи, тако да се свет одбио од цркве, а и оно мало људи што дође у цркву кад он служи трози се од њега, јер он служи сав прљав, неумиран, не очешљан, као да више ноћи није спавао.

Ово мало записах у хатар истине, а ако се још буде овако поступао изнеће се у своје време још више на јавност, а за сад нека је доста и оволико.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Комисија која у Ужици извиња злоупотребе учињене са реквизицијом признавицама, актом својим од 9. ов. м. № 111 тражила је, да суд вароши Београда испита чланове управе српског народног зајма и комисије за преглед признавица, а имено: г. г. Јована Благојевића, Теофила Спасојевића, Станоја Степановића, Алексе Радичевића, Косту Н. Х. Селаквића и остале о томе, је ли Алекса Протов бив. председник скупштински био присутан кад је Перша Савић тражио исплату реквизиције и јели казао, да јамчи главом и чашу да у реквизиционим признавицама нема ни једне једите фалшификоване, извесив се по врату и рекав: „Овде сам најтани, сеците ме, ако буде која „фалшификована“, као и то да је признао да је у реквизиционим признавицама ортак са Першом, и да је у признавице уложио 8.000 дук. дес. готова новца а за 4.000 дук. дес. дао менице. Комисија је тражила да се горња господа одмах испитају и своје исказе заклетвом потврду.

Министар је решењем својим од 16 ов. мес. одобрио да се горња господа могу у овој ствари исцитати и сведочити.

Док дознамо шта су они у главном сведочили јавићемо, ако се њима дозволило буде да могу истину казати. Без сумње да ће они потврдити оно што је у ствари т. ј. да је Алекса признао да је у трговини са реквизиционим признавицама ортак са Першом, и да међу њима нема ни једне фалшификоване. Међу тим су биле све фалшификоване и Алекса Протов руководио је овај „поштен“ кшефт.

— Никола Христић, отпутовао је 16 ов. мес. у Ваљево као владин повереник, који ће предузети наредне мере у хватању хајдука. Као што дознајемо Мата Радовић је разрешен од дужности, јер, су већ и његови патрони, морали да мало „озбиљније“ поступе са њиме. Какова је то „озбиљност“ сваки ће знати. Хоће само да се свету мао очи заварају, јер заиста противу Мате је сав округ огорчен. „Патрони“ су познавали Мату Радовића још онда кад су га постављали за начелника, али им Матива прошлост и карактер није ништа сметало да га наместе за окружног старешину. Но код „виделоваца“ не гледи се на карактер и поштене, но на слебу и безусловну оданост партији. Мата је кадар да послужи као оруђе за свашта, и због тога је узет за начелника.

Тајанствени мистериозни вео „виделовачки“ почео се дерати са Алексом Протом, те ће од сада све чудноватије појаве искршавати на видик.

— Дознајемо да је чувени „напредњак“ из Стубљина у окр. ваљевском, Перић

окован у гвожђе и затворен због јатаковања са хајдучима. То је онај исти Перић о коме се по „Виделу“ и „Срп. Новинама“ писало, да је један између најотличнијих чланова „напредне“ партије. Веде, да је Перић, кад га је капетан Срећковић окнио у гвожђе рекао: *ти ћеш ово ваљавити какавдану, ти мене зато затварај што сам ја „напредњак“ а ти то миси.*

У Першевом забрану била је потајница, где су хајдучи боравили, Перић је био целој околини запретио да нико не сме кроз забран пролазити јер ће га убити. Перић је један од најбогатијих људи у ваљевском округу и опет је за то јатаковао хајдучима.

— Као што „Уг. Пост.“ јавља, Алекса Протов, председник скупштински, отишао је преко Сарајева и Брода у Беч.

ИЗЈАВА

„Као што чујем, тамо је она дип-луда што ништа незна, Светозар Борђевић бив. управник казног завода у Пожаревцу“.

Овако је узвикнуо народни посланик Јова Равчић из Чумића у народном представништву, кад је претресан буџет министарства Правде за 1882 рач. године (види стр. 1898. стеног. белеш.)

Противу оваквих израза које може да исказе из злобе и пакости у народном представништву карактер као што је овај Јова из Чумића, решио сам се био нетрошити ни једне једине речи јер знам каква их личност изговори, али усљед навале мојих личних пријатеља и познаника а зарад обавештења поштованих читалаца који ме лично не познају и пред којима ме је овај свестан посланик као незналицу хтео представити, навешћу оцену једног строгог, но по мом убеђењу врло правичног Министра, па нека она сама потре оно, што је народно представништво било срећно чути из уста свога колеге, који — узгред буди речено — припада скупштинској већини.

Тако овај Министар у своме прецидијалу од 15. марта 1874. год. који је био управо на среског старешину између осталога, говорећи о мени и ценићиме не имој званични рад вели ово: „моје није да никоме на писма уопште одговорам, но овде имам посла са једним поштем и савесним чиновником. да у колико је више могуће снабдејем контролу с поштем и ваљавим раденицима . . . друго отворено место припада Г. Борђевићу, и из листе коју сам још 1869 год. тражио односно попуњавања контроле где он стоји на другом месту. . . . Ову вам исповест исказа што имам на души напредак ових људи, коју вршећи са сваком поштом једну одговорну и те-

па шта сте доброга измислили за природу, које сте и ви члан?

— Све то ви говорите из зависти, рече пустињач, неслушам ја вас; и спусти појас у јаму те извуче и човека горе.

Обрадовани златар загради свога избавитеља и стаде га глумити у лице, у руке па и скутове његових хаљина; називаше га највећим благодетељем, рођеним оцем, царем, плакаше од узбуђености и паде на колена пред њим и хтеде му ноге глумити.

. . . . Их! какав је, као мајмун пропашта змија, мотрећи с презрењем како човек горко изливаше благодарност.

. . . . Права змија, промунла тигар, ах! како би се слатко насмејао кад би га жагнула (т. ј. пустињака).

. . . . Та то ти је прави тигар, прогунђа мајмун онако више за себе, видићете, он ће га удавити и појести у знак благодарности. . . .

— Љубазни друже, одговорио је међу тим човек и златар пустињаку, узимајући му руку срдачно; дођи у варош Уд где ја живим. Бог ми је дао лепо имање и ја ћу га с тобом поделити и поштоваћу те као свога оца. Упиташ само где обитава златар Мејербуда, и сваки ће ти показати моју кућу и ти ћеш овда бити мој жељени, високи гост.

Златар се опрости са пустињаком и оде.

Кад се златар беше већ удалио, мајмун приђе и рече своје избавитељу.

— Добри пустињаче, ја се зovem Мага-дуда“ и живим у палмовој шуми — у предграђу вароши Уда. Ако кад год прођеш ту, дођи ме по имену и ја ћу од часа бити пред тобом, заграђу те мојим шапама.

— А ја се зovem „Мага-Кука“, рече змија, и увек се налазим на развалинама старе камените ограде вароши Уда. Ако наиђеш кад год ту, а ти само сипки змијски, — онако, као што сипку код вас по позорницама, и ја ћу ти се од часа јавити.

Врло вам благодарим добре животње, одговори пустињак. До године можда ћу доћи у варош Уд, и тада ћемо се ваљда видети.

И одоше сваки на своју страну.

После неколико месеци, пустињак измучен глађу и врућином иђаше — подуприбуи се штапом — у варош Уд, па како беше изнемогао, близу вароши седе на једном камену. У исти мах пројурни поред њега некакав индијанац окружен многобројном свитом. Пустињак пружи руку тражећи од њега милостињу, но он само гордо с презрењем погледа га па оде даље. Пустињак уздахну дубоко и стаде плакати.

Но на једанпут скочи му с дрвета мајмун на рамена и стаде га миловати и лизати. — „Ти ме не познајеш, рече му мајмун, та ја сам Мага-дуда, коме си прошле године живот спасао. Ја видех како се нуждаваш просећи милостињу од онога „твога ближњег“, па донесох ти нешто мало воћа. Говорећи то, спусти му у крило неколико поморанци, прегрш урама и један кокусов орах. Пустињак узме мало воћа, да се подкрани, а мајмун побеже — да јави змији и тигру да је дошао њихов избавитељ.

Змија Мага-кука, обрадована овим извешћем, пузећи увуче се тајно у некакав њилер (сарачану), украде сир и мало млека и донесе пустињаку. Она би могла за њега украсти и удавити читаву оцу, но знајући да пустињаци никад не једу месо, није хтела да штети чобанина. Пустињак срдачно заблагодари змији на доброту њенога срца.

Тигар Мага-рура, хтео је тако исто да исказе благодарност пустињаку, али тигрови немају ничега. Но на једанпут му дође у главу једна прекрасна мисао, па прескочи камениту ограду султанова летњиковца, спусти се у врт где угледа султанову ћерку, која се занимаше на доклату, удави је и скине са ње златну огрлицу и гривне украшене бриљантима, рубинима и драгим камењем, па искрваљене донесе их пустињаку.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

шку службу заслужују свако признање. Ја вас молим Госп. да саопштите ово и Бурђевићу. Благодарите му у име моје и за ову скромну молбу коју ми је овом приликом написао, и кажите му, да ми је и она дала један већи доказ да је он онакав, за каквог су ми га други представљали.“

Приватна пак једна, но уважена личност, у времену, када је противу мене предузета истрага пише ми ово:

„Многопоштовани Господине, ја нисам ни знао за непријатност и беду која вас је снашла... тврдо сам уверен, да ви, и ако сте били управник својојих *ложжа* и *неваљалаца* ипак нисте били кадри да учините овака првава доповска дела која вам се сад намећу... Ја сам вас увек сматрао као човека пуна поштења, који већ као старешина једнога завода заслужује на своје узвишеном положају част и поштовање свакога човека који вас изближе познаје и који је имао прилику с вама у додир доћи... Држим да је потпуно неистинито, претерано и измишљено... Нисам се ни једног тренутка у чарстоти вашег карактера преварио и пр.“

А садашњи г. Мин. Правде, казао ми је у очи, да ме познаје као доброг и вредног радника.

Назим да ми је било слободно да ове оцене које други о мени донеше преда јавности у цели, да оне докажу, колику и какву истину на оном светом месту — скупштини изрекао овај посланик из Чумића, и да поштовани читаоци према њима изреку свој суд и о мојој употребљивости у вршењу званичних послова, и о карактеру онога, који беше завешен осветом и партијаншћу те изрече да ништа незнам.

Било би ред да завршим ову своју изјаву. Али у интересу саме ствари о којој пишем, и ради сазнања узрока због кога се околно на ме и остале чиновнике овај „аси-напредњак“ нужно је да се зна и ово:

Овај је Јова био осуђен судском пресудом на 2. године затвора. Казну ову издржао је у казнионици пожарничкој у времену, кад сам ја био управник исте. По издржању казни, — незнам како — дошао је у скупштину као народни посланик. Као таква у својој интерпелацији од Јануара пр. год. коју је био управо на Г. Мин. Правде оптужио ме је: да сам чинио разне злоупотребе у званичној дужности. Оптужба ова одштампана је у стеногр. белеш. од стр. 330—334. коју је вредно проучити у складу са тим да предуму истрагу противу кога од својих чиновника који су од опозиције били оптуживани, — ја сам на реч овога Јове био најпре одлучен а после разрешен од дужности, и по савршеном ко-

менијском раду, предат био редовним судовима на осуду. Судови су нашли да нема дела због кога се оптужујем па су ме испод суђења и одпустили.

Ето поштовани читаоци доказа да сам неправедно оптужен и гоњен, — а наведена факта и судска нека потврде, да се је Јова неистином служио кад ме је оптуживао и кад се је усудио обмањивати и јавно мњење и своје колеге, те узвикнуше у народном представништву „да се обеси“. Нека даље ова факта докажу: колико је савести и поштења имао овај посланик и каквог мора бити карактера кад свој положај и поверење народно употребљује да своју личну освету задовољи а то време пропушта да употреби на оне народне послове ради којих је и послат био у скупштину.

Да завршим и ако би још много што шта имао изнети на јавност. То чиним тога ради, што ово нешипем као што реко ради Јове који је испод сваке критике, већ ради поштованих читалаца које сам хтео о стању ствари да обавестим. А о Јови још што говорити, или се с њим у пренеску упуштати, било би испод мог достојанства, а није нужно, јер је он и иначе као бив. пожарнички питомац свакоме мислим и сувише познат. А оноем који га баш не познаје, биће довољно да кажем овим речима: да је то Јова, нико други него *Јова Рајчић* из Чумића, те да га у целој његовој „наготи“ познаду, јер се само: „Јова из Чумића“ јасно, тачно и праведно а никако другаче може охарактерисати овај поштени и непристрасни напредњак.

14 Септембра 1882. год. у Београду.

Светозар Бурђевић
ЧИНОВ. ГЛАВН. КОНТРОЛ.

ИЗ ПОЗОРИШТА

СВБОТА 11 СЕНТ. 1882.

Марија и Магдалина (нов комад). Позоришна игра у четири чина. написао Павле Ливдау, превео Сава А. Петровић. Редитељ Јовановић.

Die Welt wird alt und wird wieder jung doch der Mensch hofft immer verbesserung. Schiller.

Пре неколико дана једна од најсепших и најекцентричнијих глумица у Паризу свршила је свој живот самоубиством, за то што је један кнез, обљубио на оставио.

Вечерашњи комад: „Марија и Магдалина“ свршава се тиме што један кнез остаје веран једној глумици и узима је за жену.

Два догађаја истоветна и опет тако различна. Живот и уметност! На позорници живота преварена девојка убија се, На позорници уметности она достиже сво-

ју најпоетичнију и најузвишенију сврху. И чудновато, то се све дешава готово у један исти час. Чисто ми је криво што реализам живота даје право песимистама, а нарочито натуралистима.

Јучерање самоубиство париске глумице је најбриј сарказам на срећну удабу данашње представе и да се исти комад случајно давао ових дана и у Паризу Емил Зола би од тешке радости давао банкет. Јер шта хоћете више? Ето где и истински живот приноси жртву натурализму а утерује у лак уметнички идеализам. Изузеци су ретки па би и они баш потврђивали правило.

Ма опет за то не смеће нападати на уметност. Она је неприкосновена, осветштана. Хоћете ли доказа? Питајте сваког гледалца: Ми смо отишли на позоришта весели и расположени, јер врлина и правда односе победу ако не у животу а оно на позорици. Глумица се удала и ми смо пласкали, честитајући и њој и нама.

Али то је завршетак на позорици! Па те што? Таквог га оџемо, такав нам се допада. Да је глумица на позорици прошла онако као што је она у животу, било би нам криво, шта више, дутили би се озбиљно.

За што? За то што нам је то у природи. За то што отрезали у пороку узнемо за врлинама; што чинећи један злочин, зариче се: то је последњи; за то што смо сити прошлости, не уживамо у садашњости а чезнемо за будућношћу. И зато што све желимо а не знамо да ли нам све то живот даје.

Али, оно што молимо од живота даје нам уметност без молбе. Част јој за то. Ја нисам фанатичан журналиста.

И са тога гледишта комад ми се допада. Али само у опште. Саветник Вереп отерао је своју невину кћер Марију као срамотну кућну, не знајући да му је баш она спасла дом од бруке. Преко ње су ишла писма једног извесног господина за њену пријатељицу Магдалину која је због тога дошла у опасност да доцније, као друга саветникова жена буде најужасније осрамоћена. Дотле и дође. Али великодушна Марија прими све на себе и услед грдних сипетак буде отерана из куће. Но бразо се нађу Немезе осветнице. Аристофански професор Лаврентије уз припомоћ паметног кнеза Ротентурна и интелегентне друге кћери саветникове. Еле, нађу пута и начина, те се кћи, дотле већ најславија глумица опет састави с оцем и мађијом и све се сврши сватовима.

Ја сам поштовалац светлих карактера. Овде се нема шта пребацити. Сви карактери сијају како по психологији тако и по естетици својој, нарочито професор Лаврентије са својим годубијим срцем а

ми да одем до суседа, да однесем драгоцености те да им цену одредимо.“

Но златар узев драгоцености, отрча право султану, па му рече: „мој је живот у опасности, ухвати сам убицу њене преузвишености — ево доказа“, и предаде му огранцу и гривну!!!

Сутра дан висио је пустињак рашчережен на вратима градским, а златар се ширио по вароши са орденом *Саре Туфле*.

Мајмун, змија и тигар видећи безстидну смрт свога добротвора и избавитеља, уздахнуше само и рекоше: „шта је тражило то је и нашао; сад је тек познао какви су људи.“

ПРЕВЕО
Н. Трифуновић.

лавовским језиком, осваја сву нашу симпатију, као што му је с друге стране у томе верна друга величанствена Марија. У опште задовољни смо са свима.

Само једну примедбу. Испричао сам садржај комада. Али он има још ваздан неких додатака који се не крпећу око центра радње, тако да га стављају у засенак. То чини г. Лаврентије са својим рогатим језиком, у таквом степену да ми комад изгледа као једна генерална полемика противу свију предрасуда и глупости. Дрпа се што се пре стигне, и полиција и ордени и све. Г. Лаврентије употребљује сваку прилику да добро ошамарише све што му под руку дође, тако да по негде и претерује својим тенденцијозним фразама које боду многе отвореније него што би требало. Ако се то не сматра као мана онда је овај комад са свим на свом месту.

Са задовољством констатујемо вечерас приличан број гледалака. Кућа је била пунија но обично нарочито су ложе имповолае својом „пуноћом“. То је добар знак! Дете, дете, Београђани само нек се тако и продужи, а тако и треба да буде.

Све представљачко особље било је врло пријатна појава и у најмањим појединостима, спољашњим и унутрашњим. Ми му честитамо.

Orlando innamorato.

Лозничка општина и окружно начелство.

Начелство подрињско
М 5371.
3. Септембра 1882. год.
у Бозици.

Суду општине лозничке.

Начелство је актом својим од 31. пр. мес. Бр. 5303, наложило општинском суду даму јави: радили и он што на оноем што је пронешено по вароши да начелников стан 26 августа није био осветљен, и ако ради, да пошље своја акта начелству на промотрење, а ако не ради, да начелство ради према онима што треба, који овакве измишљене гласове по вароши проносе.

Општински суд под потписом свога кмета г. Велизара Кундовића, у место да одговори начелству на садржину налога његовог, одговорио је са свим друго и овако.

„Г. Петар Нешић начелник зват је од стране општинског суда да се узме на одговор за овако дело кривце, зашта је суд надлежан да извиђа и суди.

Што г. Нешић као грађанин није дошао на позив власти, он ће се узети за то на одговор и казни; а г. Нешић јамачво и то зна да он не стоји над законом и да је у овој вароши грађанин као и сваки други који мора доћи на позив општинског суда кад га он зове, а не да он званично пита зашто се он позива у општину.

Ово је одговор суда на предис СБр. 5303. Начелство је на овај извештај суда, одговорило суду 31. августа Бр. 5307 овако:

„Предисом својим од данашњег Бр. 5303, начелство је тражило извештај од суда о тамо показаном предмету, а суд одговара извештем од истога дана Бр. 2380, како је начелник Нешић позван, и да ће да се узме на одговор и казни што позиву није хтео следовати.

Налаже се суду да на предис начелства под Бр. 5303 одговори и о оноем што је питан и пошље рад свој на промотрење ако га има.

Што се тиче позива који је начелник примио по парничном делу под Бр. 2363, а не по каквом кривичном, и по ком позиву није могао доћи са већ показаних узрока, суду, начелник очекује на своје приватно учињено питање суду, други позив, ако потреба није престала његовове престанку.

У место да суд, односно његов председник г. Кундовић, одговори горњем тражењу начелства, исти је г. Кундовић послао начелнику позив 31—8 под Бр. 2363 и 2382, којим позива начелника суду да дође првога Септембра у 9 сати пре под-

— Узми ово на продај, рече му тигар, и бићеш богат и нећеш се више сибивати тражећи милостињу од „твојих људи“. Ево како тигрови благодар за учињена им добротвора!... Они су у том случају слични велким људима који да би доказали своју благодарност истребљују читаве вароши и разорављају их.

Пустияк не могући се нарадовати овоме благодарно је зверадима и говорио сам себи: „о како сам пресрећан што се нађо у друштву са овим безазленим створовима. Па кад и зверад има појма о благодарности, шта онда треба рећи о човеку, најблагодороднијем бићу у свету после божанства. Идем дакле Мејервербу томе богатом златару, који ми обећа половину свога имања, назвавши ме својим рођеним оцем.

— Ја се зовем Мага-рура, рече му тигар, и живим као што видиш у планинама око вароши Уда са јужне стране.

При уласку у варош пустињак је приметио, да се становници налазе у некој жалости. И полицијски чиновници уз добовање извештавали су становнике да је султанова ћерка хајдучки убијена у летњикову, и да је несрећни њен отац удски Султан обећао 10.000 златних монета оноем који пронађе убицу, а поред тога одликоваће га орденом *Саре Туфле*

на златној панталци, који се у вароши Уду сматра као највеће одличје. Пустињак незнајући ништа о томе догађају, није ни обраћао пажњу на узбуђеност становника, но њаше мирно кући златаревој, који га прими необично ласкаво ставивши му се на расположење.

— Друзе мој, рече пустињак, ти рече да ћеш ми дати половину твога имања и.....

— Да!... прекиде му реч лукави златар, ја сам ти хтео дати. ... но видиш ли друже... то се само тек тако каже... Међу тим, радња моја није сада онаква, каква бејаше пређе... тешка су сада времена настала....

— У томе није ствар, продужи пустињак, не треба мени твоје имање, но само пријатељска услуга. „Поестрај се те продај за добре новце сво ове драгоцености“, и извади из пазуха огранцу и гривну што му је тигар донео на их показа златару.

Златар одмах познаде ове драгоцености, јер их је својим рукама направно за Султанову ћерку, но чинише се свему невешт, да неби пустињак што год опазио, за тим рече: „Ослони се ти само на мене, драги мој ја ћу их продати као своје сопствене. Ти си мој благодетел, ја сам ти животом обвезан... Дозволи

не, те да се узме по две кривице на одговор. На овакав позив кмета, начелник је својим писмом упутио суд и кмета на суд. Узредбе полицијске да ради даље ако су дела истузна по којима се начелник позива, али његов кмет председник г. Кундовић, није хтео послушати, него је начелнику шаљао и такве позиве, — неказујући му у истима дела, — у којима је стајало: да се начелник позива ово по трећи и четврти пут да суду општинском дође. Ове је овакве позиве шаљао по својим познатим пандурима да их начелнику предају у присуству грађана које су пандури на доказ предаје позивали, али начелник такве позиве у неуздном стилу писане од кмета, г. Кундовића, није хтео примати, него их је враћао са речима: да кмет гледа добро у закон; па и ово није било доста кмету г. Кундовићу, него је на јавним местима и пред људима говорио, да ће начелника, ма га и главе стадо, силом суду дотерати ако му по позиву не дође.

Овакав незакон и самовољан поступак кмета лозничког г. Велизара Кундовића, који ремети из темеља ред у реду власти који је законима назначен, и који вређа достојанство једног окружног старешине, начелство, не само што неће, него и не сме да трпи.

Па да би кмет лознички г. Велизар Кундовић, знао на којој висини стоји начелник окружни према постојећим законима наспрам кмета, а на којој опет висини стоји кмет у служби кметској према окр. начелнику; и како законима није дозвољено да се у дужности а по својој вољи и ђуди титра на начелника са кметом ни кмет са начелником, — начелство је решило: да се од кмета г. Кундовића узме одговор на ово:

Зашто кмет г. Кундовић није хтео одговорити начелству на налог под Бр. 5303 и о ономе што је тим налогом тражено, — него је одговором својим под Бр. 2380, одговарао друго и претно начелнику да ће да га казни ако му недође, кад је знао, да начелнику ствар, за коју је позиван није из овога дела позната била.

Зашто на налог начелства под Бр. 5307, није хтео одговорити, него се упустио да и преко тога начелника окружног себи позива, и не казујући овоме дела по којима га позива.

Како је смео свога окр. старешину позивати позивима написаним: зове се по трећи и четврти пут и ако недође да ће се силом дотерати.

Како се је смео на јавним местима и пред људима бацати и праћакати речима, да ће начелника силом себи дотерати, ако му начелник на позив недође па ма га то и главе стадо.

Каква на име дела кривична кмет г. Кундовић има противу начелника да исцеђује, која са одговором има и послати начелству на промотрење.

Који му закон, и који параграф закона, даде право да начелника онако неучтиво позива и тим достојанство начелничко вређа.

Који му закон и који параграф закона даде право, да он сме противу начелника и достојанства начелничког да извиђа и суди какве кривице кад зна да је начелник и њему по закону старешина и заповедник.

Да ли је и по коме закону постављен кмет да начелнику заповеда, или је постављен да начелника по дужности слуша, и да се начелниковим наредбама које на основу закона и правила иду покоравати; и

Дали је и којим на име законом, г. Кундовић, кмет, овлашћен да навалачно и којекваким измишљотинама утиче на дела свога предпостављеног начелника, која носе политично значајан карактер.

На све наведено, нека општински суд узме од кмета свога г. Кундовића одговор, и тај пошље начелству са актима која се траже, непремено у дан седмога Септембра тек. год.

Начелник окружни
П. Нешић.

Писар
Рад. П. Живановић.

(Наставиће се).

ПРИПОСЛАНО*

Поштен наставник!

У новинама „Нов Београдски Дневник“ бр. 6 од ове год. под београд. вестима, изашла је једна забелешка под називом „чудноват начин трговачког поравнања“, у којој се износи нека прича једног наставника.

Колико има истине у тој забелешци, увидеће читаоци из следећег:

„Кад сам ја 12 ов. м. после подне из вароши кући дошао, затекнем у својој соби г. Мијајла Борисављевића учитеља цртања у учитељ. школи, где по мојим од вредности артијама барата. Кад га ја видех упропашћен полетих к њему викнувши: шта радиш то? На то г. учитељ цртања полети ка зграуту прозору, отвори га и излетивши на сокак разбјеже једно окно; а ја, који сам на вратима стајао, полетим брзо својим артијама и нађем да ми нема једне његове признанице од 6 дук. и друга, пак његова облигација, њим писана и потписана, по којој ми дугује 30 дук. и а тако исто и меница његовог шурака од 70½ дук. и * била је са осталим артијама. Због брзог мог доласка сигурно их није имао кад наћи и узети. Што је г. учитељ кроз прозор побегао био је тај узрок што на врата није могао, а после то је употребио за одбрану и оправдање пред светом, као да је био нападнут.

Што се тиче карактера г. учитеља, имам само то да кажем, да је он рођени зет Переше Савића који се сада у гвожђу у Ужцима налази, због ревиизионих признаница. Зна се да је Переша два пут у Београд долазио, и оба пута по 10—15 дана код „Круне“ седео, плаћајући собу по 2 дук. дневно. Зна се да је г. учитељ сваки дан ишао код Переше, и тамо ручавао и ноћивао. Сах кад се узме у обзир да је г. учитељ добио на поклон од Переше разне скупопене ствари као златан сат, златан ланац, иглу дијаманску и т. д. даље да му Переша обећао купити кућу од 5000 дук. овде у Београду. Према овако скупопеним поклонима, какви ли је био поклон у новцу? Даље кад се узме у обзир да је речени господи учитељ цртања, и као вешт цртач може да подражава рукописима и цифрама — онда може из тога да се изведе много што шта.

Даље зна се да је г. учитељ ишао, за врло кратко време два пут у Ужце и Ивањицу и то баш онда кад се је радња Перешина (његовог шурака) односно ревиизионих признаница најбоље развијала; онда и ово може свакоме да отвори очи те да увиди, какав је карактер у г. учитеља.

А да није истина да је он позват да дође својој кући, да се равна са мојим братом, види се из тога, што је г. учитељ у суду пристао на тада предложено поравнање, на које не би он пристао, да и је било солидарно.

Ово износим зато, да види свет поштење г. Мијајла Борисављевића учитеља учит. школе.

Гастро Пурић
трговац.

* Обе се могу код мене у оригиналу видети
* За ствари под овом рубриком уреднички не одговара.

Концем овога месеца на вршује се и трећа четврт, — а многи претплатници још нам нису измирили претплату ни за прву четврт.

Молимо све који нам имају шта плаћати било од претплате, било од огласа да нас измире до конца овога месеца, како би знали у колико ћемо екземплара печатати лист од почетка четвртог тромесечја.

Новац се може положити нашим скупљачима где ових има, а може нам се послати и поштанском упутницом.

Ко не одужи претплату за прошло тромесечје

ни до конца овога месеца, бићемо принуђени да му обуставимо лист.

АДМИНИСТРАЦИЈА
„Српске Независности“

Огласи

ШЕШИРА И ОБУЋА

мушких и женских у великом избору добила је трговина

Миловановића и Аничића
1—6 у кнез Михајловој улици

КУЋА

МОЈУ У КНЕЗ МИХАЈЛОВОЈ УЛИЦИ БРОЈ 12. ПРОДАЈЕМ ИЗ СЛОБДНЕ РУКЕ СА ПРОБИТАЧНИМ УСЛОВИЈАМА. Кућа је нова и богато украшена споља и изнутра. Горње су собе фино тапетоване паркетом постављени. Приземљи два дућана са собама и новим укусином изложима.

Ко жели ово име имаће купити, тога молим ради погодбе нека се обрати на г. Стевана Тодоровића професора Реалке у добрачној улици број 8.

притјажоц
Никол Вујковић.

2—6

Објава.

Поред моје дућанске радње отворио сам радњу и механску у Јагодини. За деловођу ове моје радње узо сам Франца Гаштанга оvd. Ово дајем јавности на основу § 5-ог закона трговачког.

28 августа 1882 год.
у Јагодини.

Мата К. Аранђеловић.

Бр. 57.

5—2.

ЛОНЧАРСКА ТРГОВИНА

од алпака и кивосребра од најмањих и до највећих са и без ручице, исто тако чирака за једну, две и три свеће, кашика, ножева и виљушка. Шафоље за слатко с посребреном тацлом и кашком, корпе за кашачице и кашачица малих.

Исто тако има и велики избор посуђа од пресованог и ливеног стакла и то разне врсте чаша пивских, чаша за воду и вино, разне врсте тацде, тањира и чинија, разне врсте и величине шафоља за слатко, компотјера и епажера.

бр. 101.

8—12

Браћа Карапешки.

И опет постиже големи удар моје ојађено срце. Мој мили син

СВЕТОЗАР

умре 10-ог овог месеца на превелику жалост моју и моје родбине, после дужег и тешког боловања, у 25. години живота.

Јављајући ову тужну вест мојим и његовим удаљеним сродницима, пријатељима и друговима, молим их за тихо саучешће.

У исто време, благодари многобројном грађанству и чиновништву свију редова, који се потрудише одржати мога јадног Светозара до његове вечне куће, благодарим г.г. Светозару Мајор-Марковићу суленту, Пери Коркоделовићу трговцу, који држаше посмртне говоре, као и позоришно-певачкој дружини оvd. која је из почести, као своје члану, при погребу певањем посмртних песама увеличала овај тужни сировод.

12. Септембра 1882.

у Неготину.

ОЖАЛОШЋЕНИ ОТАЦ

Младен Борђевић

ТРГОВАЦ.